

FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 2 frt.
Félévre 1 „
Egyes szám ára 6 krajczár.

Felelős szerkesztő:
ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Ráth Károly.

Budapest székesfőváros főpolgármestere, *Ráth* Károly halt meg a múlt héten, a ki egy negyedszázad évig intézte a nagy kiterjedésű székesfőváros ügyes-bajos dolgait. Azokból a régi fajta, vasszerkezetű emberekből való volt az elhunyt főpolgármagy, a kik nem ismernek soha pihe- nést, csak a munkát és fáradalmat. Husz éves korától fogva egész a halálos ágyba eséseig folyton serényen dolgozott *Ráth* Károly és Budapestnek világvárossá emelése körül az övé volt a munka orozslánrésze, maradandó alkotásainak nyomai a messze jövőben is emlékeztetni fognak tevékeny életére.

Az elhunyt hetvenhat évet élt. 1821-ben született egy régi budai családból. Köztevékenységét 1841-ben kezdte meg a királyi táblánál, hol mint hites jegyző működött s csakhamar ügyvédi vizsgát tett. A szabadságharcz idejében a váltótörvényszék jegyzője lett; ekkor választották meg városi képviselővé. Népszerűsége a szabadságharcz lezajlása

után emelkedett rohamosan s a hatvanas években ő volt az előadója annak az országbirói értekezletnek, mely a magyar törvényhozást új formába öntötte. 1865-ben a lipótvárosi választókerület léptette föl jelöltjének, de elbukott, mert báró Kemény Zsigmond, a „Pesti Napló“ akkori szerkesztője, a hírneves történeti regényíró, vá-

lasztatott meg követnek. 1867-ben mégis bejutott *Ráth* Károly a képviselőházba; a józsefvárosiak választották követükké. Volt ő korona-ügyész, a legfelsőbb ítélőszék tagja, kir. táblai alelnök, míg 1873-ban emelte a polgárság bizalma a főpolgármesteri állásra, melyet ő hiven betöltött haláláig. A főrendi-
házban is jutott neki hely ennek ujjászervezésekor s azonkívül a királyi kegy számos rendjellel is tün-
tette őt ki. Sok egyesületnek tagja, elnöke és tiszteletbeli hivatalnok volt.

Szük a tér arra, hogy *Ráth* Károly működését mint hivatalnokét és mint magánemberét részletesen vázoljuk; annyi bizonyos, hogy volt ellenesei is elismerték, hogy mint hivatalnok buzgóság, munkaszeretet dolgában mindig előtte járt jó példájával a főváros tisztviselőkarának és mint magánembert szerették, tisztelték a társadalom minden rétegében.

Halálát megdöbbenéssel és igazi részvétellel fogadta Budapest székesfőváros lakossága, a köz- és magánépületeken egy hétig lengtek a fekete zászlók, jelezvén a szeretett és köztiszteltben álló derék polgárfő elhunytát, a kit nagy család, egész sereg unoka és dédunoka kísért e hó másodikán a székesfőváros közönségével együtt könnybe borult szemekkel utolsó útjára.

Ráth Károly.

Kié a győzelem?

Mikor röviddel ezelőtt Erdély Sándor igazságügyi minisztert arra igyekeztek rábírní, hogy a 16. §-t vonja vissza, vagy legalább egyezzen bele annak gyökeres módosításába, ezzel felelt: „Inkább felakasztom magamat”. Hát a kormány immár beleegyezett abba, hogy a 16. §-on az ellenzék által kívánt módosítás végrehajtsák s ez alapon a békét is megkötötték.

... És Erdély Sándor még mindig nem akasztotta fel magát. Sőt Bánffy Dezső is ott ül még a miniszterelnöki széken, a ki pedig lovagias fogadalmat tett arra, hogy nem enged a 16. §-ból.

Szavának sem ez, sem az nem állott, a bársonyszék azonban megmaradt.

Ezt úgy nevezik, hogy *megalkuvás*.

A ki a végzetével alkuszik, az azt tartja, hogy többet ér egy élő szamar, mint egy holt oroszlán.

Ezt tartják a miniszter urak, ezt tartja a kormánypárt is.

A holt oroszlánt bátran megvethetik, meg-rugdoshatják. Az élve maradottat ellenben tisztelt, hízelt, dicsőítés illeti meg.

Dicsőítés, ünneplés volt a része Bánffy Dezső miniszterelnököknek is. Márványszobrot állítottak fel emlékére, sokkal diszesebbet mint ugyanakkor lánglelkű költőnknek: Petőfi Sándornak Segesváron. Miért ez a kitüntetés? Csátát nyert talán Bánffy Dezső? Avagy valamely maradandó hasznu alkotást szerzett nemzetének? Mi nem tudunk róla.

Mi annyit tudunk, hogy három hónapig szította a tüzet egy olyan törvényjavaslattal, amely a 48-as törvények szellemét támadja meg. Többsége tudatában paczkázott, mint az a hadvezér, a ki nagy sereg élén néhány száz embernek ront neki.

Először hetykékedett, azután fenyegetni kezdett a megijedt emberek módjára. Végre is megalkudott szépen.

Ki nyert itt? Az a vezér-e, a ki a hadsereg élén állott, vagy az a néhány száz ember, a ki a többségnek nem adta meg magát? Gondolkozzunk rajta, kit illet meg az elismerés: Bánffyt-e, a ki egy negyedévig tartott, cél nélkül való belső küzdelmet keltett fel a parlamentben, vagy azt a kis csoportot-e, a mely fáradságot nem ismervé, kitartással küzdött a sajtószabadság nevében?

Am azért a szobrot Bánffy kapta, mert a nagyvezér visszaszitt ugyan egyet-mást, de megélt s a hatalom az övé maradt.

De ne kérjük mi azt, ki győzött s ki bukott ebben a most lefolyt parlamenti küzdelemben. Aldatlan volt az, nem nyert belőle senki, a nemzet pedig okvetlenül csak vesztett.

A képviselőház kifáradt, ellövöldözte puska-porát, mielőtt az igazi csata megkezdődött volna. Óriási munkája után az ellenzék pihenésre szeretné felhasználni a kierőszakolt fegyverbarátságot. S izgatottan, türelmetlenkedve, gyorsan átfut olyan törvényjavaslatok fölött, a melyek sokszorta fontosabbak, mint a hetek óta vitatott czukoradó-törvényjavaslat. Az államvasutak beruházására kért 123 millió forintot alig 25 perc alatt szavazta meg a Ház. Ugyanilyen gyorsan tárgyalják le az „aranyborjú törvényét”, melylyel egyes pénzintézeteknek adó- és illetékmentességet adnak, hogy a közönség zsirján minél kövérebbre hizhassanak.

A kormány siet felhasználni az alkalmat s iparkodik egymásután leöröltetni javaslatait; a kifáradt, ellankadt kezek már-már csak alig bírják munkájában visszatartani.

Ugy vannak vele a Ház ellenzéki tagjai, mint az a gazda, a ki, míg a lángba borult tetőzetet oltogatja, észre sem veszi, hogy ezalatt a ház kincseihez idegen kezek nyulnak.

Mi tehát a kormánypárt és az ellenzék közt létrejött kiegyezésnek nem örülünk az okból, mert sokba került. És ha egy veszélyt pillanatnyira sikerült is elhárítani, megnyughatunk-e azért? Vajjon lesz-e ereje és kitartása ennek a kis ellenzéknek majd a kiegyezés tárgyalása folyamán dacolni azzal a többséggel, a mely nem átálja még azt sem, hogy márványszoborral hízelegjen vezére kudarcának?!

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Országgyűlés.

A multheti képviselőházi tárgyalások a béke jelében indultak meg. Az agyonbeszélési vitának váratlanul végeszakadt, a mi nem Bánffy magatartásának köszönhető, a ki makacsodott még a békekötés perczeiben is, hanem köszönhető az obstruáló ellenzék politikai bölcsességének, Szilágyi házelnöknek és báró Jósika a felség személye körüli miniszter tapintatosságának, ki a béke olajágával jött a képviselőházba. A helyreállott béke főpontjai: hogy a kormány a sajtó szabadságot elevenében érintő 16. §-t az ellenzék kívánalmához képest módosítja; ez esetben az ellenzék nem obstruál, hanem a letárgyalandó sürgős javaslatokat *meghagyja szavazni*. Érdekes az említésre, hogy a minisztertanácsban Bánffyt minisztertársai a béke helyreállítása körül folyt tanácskozásban leszavazták, mert ő a klotürt akarta behozni minden áron. A multheti tárgyalásokról a következő tudósítás számol be.

Julius 28-án a miniszterelnök indítványa ellen csak **Lepsényi Miklós** néppárti szólal fel; szerinte a

magyar képviselőház eddig még mindig megőrizte méltóságát klotür nélkül is, mely azt veszélyeztetné. Szemére veti *Gajary*-nak, hogy lapjában, a kormány jól díjazott szöcsövében, folyton sértegeti az ellenzékét. Az indítványt nem fogadja el. Mire *Lepsényi* beszédét befejezte, akkorra *Josika* Samu báró, *Szell* Kálmán és *Szilágyi* Dezső a kormánypárt békülékeny tagjaival és az ellenzék vezérlő embereivel már megállapították a békefeltételeit s ennek következtében az ellenzék letörülte a felszólalók táblájáról szónokainak nevét. A vitát az elnök bezárta és a záróbeszédre került a sor. A helyreállott parlamenti béke első gyümölcse az volt, hogy 10 zárbeszéd helyett csak kettő hangzott el, a többi 8 szónok lemondott a szólási jogáról. *Sima* Ferencz röviden élt a záróbeszéd jogával, de kemény szavakkal bírálta el *Bánffy* kormányzati rendszerét. Az ülés meghosszabbítására vonatkozó javaslatot nem fogadta el. *Páder* Rezső szintén elmondta záróbeszédét. Javaslatának két első része megegyezik *Kossuth*-éval, de a harmadik rész, mely a nyári szünetre vonatkozik, az önálló. Ne hozzon elő a kormány oly javaslatokat, melyek a szenvedélyeket felizgatják. Ezután megtörtént a szavazás és a ház az ülések meghosszabbítására vonatkozó javaslatát a kormányelnöknek nagy többséggel elfogadta. Még e nap elmondta *Neményi* Ambrus előadó is a czukoradójavaslat mellett a záróbeszédét. Az ellenzék ellensége a czukorkiviteli jutalom osztogatásának, a kormány se szivesen adja s a kiegyezés megújításánál függetlenül Ausztriától fog jutalmat adni a magyar czukornak. Kéri a javaslat elfogadását. *Kossuth* Ferencz nem ért egyet előadóval, mert ha a kiegyezési tárgyalásoknál a sérelmek orvosoltatnak is, ez a javaslat egy évre szól s így ebben az évben mégis sérelmet szenvedünk. Minden államnak kötelessége iparát védeni s mi a beözönlő osztrák czukor ellen csak önálló vámterület mellett védekezhetünk.

Julius 29-én az ülés *Rátkay* László indítványával kezdődött, a ki azt javasolta, hogy a szabadságharcz lantosának, *Petőfi* Sándornak Segesvárott *Julius 31-én* leleplezendő emléksobrára a Ház nevében koszorú tétessék le. A képviselőház helyesléssel fogadta az indítványt, a melynek tárgyalását a másnapi ülésre tűzte ki. Aztán folytatták a czukoradóról szóló törvényjavaslat tárgyalását. *Eötvös* Károly vitatkozott a pénzügyminiszterrel, a ki egy harezias beszédében azt hangoztatta, hogy az ellenzék azzal, hogy a javaslat törvénynyé válását elodáztatja, megkárosítja a gazdákat, károsítja a kincstárt. Ez súlyos vád az ellenzék ellen, ez egyenlő a hazaárulás vádjával visszautasítja szóló, a ki kijelenti, hogy a czukorgyártás titkait nem ismeri, de a miniszter beszédéből azt vette ki, hogy ő sem ismeri; nem is erről van szó, hanem a czukoradójavaslat közgazdasági hátrányairól. Föntartja határozati javaslatát. *Marsovsky* Endre záróbeszédében az ellen a vád ellen védekezik, hogy a néppárt a nagytőke ellen izgat. Ok azt hibáztatják, hogy a külföldi tőkének érdemen felül uzsorakamatot fizet az ország. *Sima* Ferencz hosszú, három órán át beszélt, hogy — úgy mond — jobb meggyőződésre bírhasa a kormányt és pártját, mely öngyilkos politikát folytat. Szemére veti a pénzügyminiszternek, hogy miniszteriuma titkos és nem titkos levéltárában engedte buvárkodni *Láng* Lajos volt államtitkár, a kinek eselekedete hazaárulás számba megy, mert kisütötte, hogy nekünk magasabb kvótiát kell fizetnünk az osztráknak.

Julius 30-án a *Petőfi* segesvári szobrának megkoszoruzása ügyében *Rátkay* László által tett indítványt a Ház egyhangulag elfogadta. Majd a czukoradó meghosszabbítására vonatkozó törvényjavaslat tárgyalását folytatták s megtartották záróbeszédüket azok a képviselők, a kik határozati javaslatot nyújtottak be. *Papp* Elek a kartelektről beszélt hosszabban, kifejtvén, hogy ezekkel lenyomják a terményárakat s a tönk szélére juttatják a szegény gazdát és kisiparost a mozgatóke urai. *Rakovszky* István és *Holló* Lajos lemondottak a záróbeszéd jogáról. *Lepsényi* Miklós tagadásba vonja, hogy a törvényjavaslat a munkaadó gazdák és munkások érdekében lenne; több kimutatást olvas fel, melyekből nyilvánvaló, hogy a répamunkások vannak a legnyomorúságosabban fizetve; de hát a gazda nem fizetheti őket jobban, mert a kartelgyárosok színezik le a tej fölét, t. i. a répatermelésből eredhető jövedelmét a gazdáknak megdázsmáják önkényes eljárásukkal. Kívánja szóló a földadó leszállítását és a börze megadóztatását. *Blaskovics* Ferencz gazdasági szempontból bírálhatja a törvényjavaslatot, mely a kiviteli jutalom révén a magyar gazdasági életen mélyebbre vágó, fájó nyomot fog hagyni ismét. Az ország gazdasági bajairól szólva, hangsúlyozza, hogy a kormányzat kötelessége a válságon hathatós intézkedések megtételével enyhíteni. *Meszlényi* Pál szól még, határozati javaslatát ajánlva elfogadásra, aztán *Lukács* László pénzügyminiszter adott választ a záróbeszédre s a határozati javaslatok mellőzésével kéri a törvényjavaslat elfogadását.

Julius 31-én került a törvényjavaslat szavazására s a Ház természetesen a határozati javaslatok mellőzésével általánosságban elfogadta azt. A részletes tárgyalást nem kezdték meg e napon, hanem *Láng* Lajos volt államtitkár szólalt fel személyes kérdésben és úgy-ahogy védeni igyekezett magát *Sima* Ferencz ellenében, a ki a kvótaügy tanulmányozásánál tanusított eljárását hazafiatlanak nevezte. Ezután következett a szeszkontingentálásra vonatkozó törvény és a beruházási kölesönt illetőleg benyújtott törvényjavaslat tárgyalása, melyen, hogy úgy mondjuk, keresztülsiklott a Ház, mert az előadók, *Kossuth* Ferencz és *Dániel* miniszter felszólalása után elfogadták a javaslatokat. Még *Polónyi* Géza idézett elő egy kis vihart azzal a felszólalásával, melyben kérdőre vonta a miniszterelnököt azon eljárása miatt, hogy a szabadelvű párt előző napi értekezletén a klotürrel fenyegette a párt az ellenzékét. A miniszterelnök üres mentegetőzését gunyos nevetéssel fogadták, mire *Kubinyi* Géza kormánypárti képviselő szólalt fel, a ki erős szavakban fejezte ki azt a véleményét, hogy ő szabadelvű pártinak vallja magát s a jelenlegi kormányt csak addig támogatja, míg az szabadelvű irányban kormányoz. A klotür behozatala pedig ellenkezik a szabadelvűséggel. *Kubinyi* erélyes felszólalása azt igazolja tehát, hogy *Bánffy* báró nagy többsége többé nem egy fegyelmezett többség, hanem a visszavonás és pártoskodás csirái el vannak ott már hintve, másrészt van a nagy többségben egy önértetes, hazafias érzésű csoport, melynek *Kubinyi* Géza e felszólalásával kifejezést adott. Többek felszólalása után a Ház a kényes kérdés fölött napirendre tért.

Augusztus 2-án a czukoradóról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása volt napirenden. Már az 1 §-nál újra esatába kezdett az ellenzék. *Blaskovics* Ferencz, és *Polónyi* Géza hosszabb beszédek kíséretében adtak be módosító indítványokat e szakaszhoz. A ház azonban a szakaszt megszavazta. A 2.

szakasznál Major Ferencz és Mócsy Antal néppárti képviselők szólaltak fel és mivel még nem volt alkalmuk a pénzügyminiszternek az általános vita alkalmával elhangzott kijelentésére megfelelni, hosszabbban bírálgatták állításait, eltértek többször a tárgytól, elnöki megrovásban is részesültek. A Ház a 2. szakaszt elfogadja.

Augusztus 3-án a viczinális vasuti javaslatok kerültek tárgyalásra. Thoroczky Miklós gróf előadó terjesztette elő a javaslatokat, ajánlva a háznak elfogadásra. Néhány rövidebb felszólalás után a ház el is fogadta a javaslatokat úgy általánosságban mint részleteikben. Gyors tempóban tárgyalták még le e nap a záró számadásokat, kötvények biztosításáról szóló törvényjavaslatokat és néhány mentelmi ügyet, úgy hogy kilátás van arra, hogy a ház a jövő hét végén megkezdi a nyári pihenést.

MI UJSÁG?

Deák-emléktábla. Deák Ferencznek emléktábláját nagy ünnepélyességgel szándékoznak leleplezni, melyre nemesak Zala vármegye, hanem az egész Dunán-tul nagyban készülődik. A képviselőházban e napokban kerül szóba indítvány alakjában, hogy a Ház képviseltesse magát az ünnepélyen. Az ünnepély gróf Jankovich Lázár főispán elnöklete alatt e hó nyolczadikán megy végbe Söjtörön, Zalamegye törvényhatósága jelenlétében. Az ünneplő közönség nyolczadikán reggel indul Nagy-Kanizsáról. Az ünnepély díszszónoka Skublies Jenő lesz, a leleplezést Csertán Károly alispán végzi. Az ünnepélyen részt vesznek: a magyar tudományos akadémia, az országgyűlési képviselők nagy számban és a dunántuli közművelődési egyletek.

Bánffy Dezső báró szobra. A szabadelvű pártkör nagytermében a mult szombaton állították föl minden feltűnés nélkül Bánffy Dezső báró miniszterelnök életnagyságu márvány mellszobrát, melyet Róna József készített. A szobor kétféle márványból készült, a fej fehérből, a derék a miniszterelnök magyar díszruhájával, vörös márványból való. A mentekötő és az attilagombok gazdag aranyozással vannak díszítve. Bánffy báró tisztelői a szobor elhelyezését nagy ünnepséggel akarták összekötni, a mi azonban a szerény miniszterelnök határozott óhajására elmaradt. Bánffy szobrán kívül a szabadelvű pártkör nagytermét eddig Andrássy Gyula gróf, Wenckheim Béla báró és Tisza Kálmán volt miniszterelnök mell-szobrai díszítik.

Százezer forintos alapítvány. Zomborban egy jóllelkű gazdag uri asszony kerek 100 ezer forintot tett le a városi pénztárba oly czélből, hogy halála után egy az ő nevével nevezett árvaházat építsenek Zomborban.

Életunt városi tisztviselő. Vasárnap délelben a budai várkert egyik padján Vatrek István fővárosi számgyakornok öngyilkossági kísérletet követett el. Forgópisztolylyal háromszor lőtt magára, de csak a harmadik lövés talált, könnyebb sebet ejtve homlokán. Negyedszer is magára akart lőni, de a közeli rendőr megakadályozta. A menők a Szent János-kórházba szállították. A 24 éves fiatal ember tettének okául gyógyíthatatlan betegséget emleget.

Kasszabetörök az állomáson. Szent-Endrén a viczinális vasut állomás épületében Huber Gyula állomásfőnök szobája mellett hajnalban két órakor az ablakon át kilopták a pénztárul szolgáló vaszekrényt, a nélkül, hogy a három lépésnyire alvó főnök nagy kutyái valamit észrevettek volna. A betörök feltörték az állomási raktárt is, honnan feszítővasakat és vésőket hoztak ki. Ezekkel kifesztítették a kasszát s tenyérnyi nyílást vágtak rajta. Körülbelül 240 forint volt a szekrényben, a miből 130 forint a társaság pénze, a többi az állomásfőnök fizetése volt, a melyet épp tegnap vett föl. Az ablakdeszka porában egy nyolcz-kilencz éves gyermek lábnyomára akadtak, a ki úgy látszik az ablakot segített kinyitni a betöröknek.

Villámsujtott juhász. Magyar József vigan legeltette juhait a mikófalvi határban. De az e napokban dult vihar szegény juhászra végzetessé vált. A villám ugyanis agyonsujtotta. Közvetlen közelében két gyermek heverészett és ezeknek semmi bajuk sem esett.

Veszedelmes betörő. A temesvári rendőrség letartóztatta Mengruleszku Konstantin nevű husz éves fiatal embert, a ki több betörést követett el. Mengruleszkuról kitűnt, hogy katonaszökevény. Turn-Szeverinből indult portyázó útjára, a hol a román hadseregben mint szakaszvezető szolgált.

Az utcáról a tébolydába. Szokatlanul sűrűn akadt a napokban dolga a hatóságnak szerencsétlen élőhalottakkal. A fővárosban délután négy óra tájban egy ősz katolikus papot fogott el a téboly. Fekete reverendáját libegtetve futott végig az utcán, néhol meg-megállt és eltorzult vonásokkal meredt a sétáló dámákra. Egy lebontott ház előtt vallásos szónoklatba kezdett, de kenetteljes szavait nem fejezhette be, mert két arra czirkáló detektív egy koesiba ültette a szerencsétlen tisztelendőt és előbb a főkapitányságra, onnan pedig a megfigyelő-osztályba szállította. Az öreg pap kilétét nem tudta megállapítani a rendőrség. Alig háromnegyed órával utóbb egy csinos fiatal uri nőt vittek be a rendőrségre, a ki szintén az esztétét vesztette és a budai Laszlovszki-vám közelében kövel dobálta a járókelőket. Estefelé meg Saskó Kálmán a Margithidról leugrott a megáradt Dunába, de a hajósok kimentették és átadták egy rendőrnek. A főkapitányságnál aztán a rendőr orvos megadta szerencsétlen ember veszedelmes szándékának a magyarázatát. Konstatálta, hogy Saskó is elmebeteg.

Agyonnyomta a szén. A Sopron városához tartozó Bronnberg szénbányában július 31-én este szerencsétlenség történt. A Hermes-aknában Németh József beői születésű, 24 éves, bányamunkást egy leomló széntömeg maga alá temette és testét egészen összezúzta; testét vasárnap reggel hozták ki a széntömegeből. A soproni rendőrség nyomban vizsgálóbizottságot küldött ki annak megállapítására, hogy baleset vagy vétkes gondatlanság esete forog-e fenn?

Fölrobbant petroleum raktár. Szepesváralján Sax Nándor kereskedő pinezéjébe a minapi esőzések alkalmával behatolt a víz, a pinezébe több petroleummal telt hordó volt elhelyezve, melyek a víz nyomása folytán szétrepedtek és a petroleum belőlük a víz színén szétfolyt. Az egyik inas gyerek égő gyertyával ment be a minap a pinezébe s a gyertya lángjától a petroleum felrobbant s a fiuval együtt négy emberélet pusztult el a robbanás következtében, 16-an pedig súlyos égési sebben fekszenek.

Milliomos őrmester. Egy Galló József nevű őrmestert, a ki egy budapesti ezred zenekarában, mint fuvolás 12 év óta szolgál, kiváló nagy szerencse érte, egy Amerikában elhalt nagybátya után 2 millió dollárt örökölt, mely összeg a mi pénzünk szerint 5 millió forintnak felel meg. A szerencsés őrmester elhatározta, hogy nem fujja többé s klarinétot ha az örökséget megkapja, hanem birtokot vesz magának és gazdálkodni fog.

Nagy tűz Hajnikfaluban. Hajnikfaluban július 31-dikén nagy tűz pusztított, melynek tizenkét lakóház, több gazdasági épület s nagymennyiségű takarmány esett áldozatul. A jelentékeny kár érzékenyen sújtja a többnyire szegény gazdákat.

Megszökött rabok. A sopron-kőhidi fegyházból, július 30-án Szeber Károly veszedelmes fegyencz, a kinek büntetéséből még 10 év volt hátra megszökött. Hiába tették tüvé a fegyház környékét, eddig még nem tudtak nyomára akadni. A székes-fehérvári kir. ügyészség börtönéből pedig vásárnapról hétfőre virradó éjjelen egyszerre négy veszedelmes rab u. m. Varga József, Pap Mihály, Gombvári János betörök és Csuti Mihály rablógyilkos szökött meg.

Hét golyó egy mosónő testében. Dovrin Borbála miskolci mosónőre Schwarcz Sámuel kutmester ötször rálőtt s mind az öt golyó a testében maradt. A napokban pedig egy Szlaskovszky Mihály nevű asztalos lőtt rá kétszer s ez a két golyó is a testébe fúródott. Ráadásul még a saját testvére is összezúrkálta s most súlyos betegen fekszik a közkórházban, hét golyóval a testében.

A mérges gomba áldozata. Argyelán Pável, a ki a dűbesti erdőben szénégetéssel foglalkozott, gombát szedett, azt megfőzte s vacsorára fiával együtt jóízűen elköltötte. De csakhamar borzasztó görcsöket kaptak s mire aggódó felesége késő este utánuk

ment, a fiu már meghalt, az apa pedig a halállal vivódott. A gomba mérges volt s ez okozta vesztüket.

Léghajó Szalkán. Az elmúlt esütörtökön nagy esemény zavarta meg az esztergommegyei Szalka község jámbor lakosságát. Délben tizenkét óraker, midőn a falu népe éppen pihent a mezei munka után, egy katonai léghajó ereszkedett a község felé. Szalkán még nem láttak ilyen ördögös szerszámot s az egész falu apraja-nagyja kiment a mezőre, hogy megbámulja a világesodát. A léghajóban három katonatiszt volt, a kik Bécsből indultak el, de eszük ágában sem volt, hogy nemis Szalka község vendégszeretétét vegyék igénybe. A jó atyafiak azonban belefogóztak a léghajó köteleibe s egész erővel húzták lefelé a kosárt. A kellemetlen helyzetbe került katonatisztek persze tiltakoztak ez ellen; németül lekiáltottak, hogy ne húzzák. A jó szalkaiak azonban éppen annyit értenek az ékes germán nyelvhez, mint a léghajózáshoz. Mikor hallották a katonatisztek kiáltását, még erősebben húzták a köteleket.

— Bajban van a nimet — mondták résztvevően — segítsünk az istenadtán.

A léghajót szerencsésen lehúzták a földig. A három katonatiszt sem tehetett mást, megebédelt Szalkán a megtekintette a derék község látványosságait. Este aztán vasuton mentek vissza Bécsbe.

A hét vezér. A városligetben az Andrássy-ut végére tervezett milléniumi emlék főcsoportozata a hét vezér lesz, a kiknek lovas alakjait az emlék tervezője, Zala György szobrász már megmintázta. Az alakok kicsiben készültek el és csak később fogja őket természetes nagyságban agyagba gyurni. Gábor arkangyal kiemelkedő alakja, mely a hét vezér mögött hatalmas oszlopon áll, már teljes nagyságában elkészült. Ez az alak lesz az első, a melyet érezbe öntenek.

Egy szál a proféta szakállából. Konstantinápolyban a minap nagy vallási ünnepség volt. Abdul Hamid szultán a bokharai derviseknek nagy örömet akar szerezni, megajándékozta hát őket egy olyan ereklyével, melyre már évszázadok óta esküszik megszeghetetlenül a mozlim hívő: Mohamed proféta szakállának egy szálával. Nagy és fényes küldöttség jött el Bokharából Konstantinápolyba, hogy ünnepséggel átvegye az ereklyét. A szultán sajátkezűleg hozta át a drágakövel ékes szelenczét, melyben a proféta szakállát őrzik, a Jildiz-palotába, fölnyitotta, kivett egy hajszálat s átnyujtotta a bokharai küldöttek vezetőjének. Az ősz dervis földig borulva vette át az ajándékot s tette a magával hozott gyémántból, rubinból gyöngyből összerakott tündöklő szelenczébe. A bokharai dervisek aztán gyalog viték vissza az ajándékot, erős katonai fődözetet kérve az utra, hogy meg ne foszthassák őket drága ereklyéjüktől.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Az első őszi vetésről.

Az évszakokat nem hiába hasonlítják az ember életéhez. Fut az idő, mint a hogyan továtúnnek az élet napjai. Nehezen vártuk a tavaszt s még reá sem értünk azt élvezni, már azon vettük észre, hogy itt a nyár, a gabona szárba indult, ettől az időtől fogva a gazdaembernek nem is fut, de valósággal repül az idő. Előbb mint gondoltuk volna, megjött a várva-várt aratás s rövid napok mulva már csak learatott sárga tarlót látunk és azon kell gondolkodnunk, mit tegyünk jövőre. Szerencsés ember az, ki a holnapra is gondol és szerencsétlen az, a ki csak a mával törődik.

Mit vessünk az ősszel? Ez már a kérdés. Hogy miesoda gabonafélét vetünk, annak meg levén a szokásos rendje, nem sok gondot okoz; hanem arra már sok ember nem gondol ilyenkor, hogy állataik mit esznek a jövő májusban. Akkor, mikor már a téli takarmány rendszeren elfogy, a tavaszi takarmánynövényeket alig hogy elvetettük, a luczernát, rétet kár még vágni, legelő van is, nincs is, de az igás jószágot egészen, a teheneket benn is kell etetni. Mert nem a tél, a mikor még valahogy kifutja a takarmány, de az ápril-május teszi próbára takarmány dolgában a gazdát. Sokszor jó, ha ilyenkor még buzaszalmával tengetheti állatait, vagy drága pénzért veheti a takarmányt, korpát.

Hogy állatainkat a tavaszban elegendő, jó, egészséges takarmánnyal tarthassuk: *vessünk ősszel korai zöldtakarmányt!* Ez az első vetés!

Legbiztosabb ily korai zöldtakarmányok: a szentjánosrozs, mely legkorábban van (ha hozzá nem juthatnánk, megteszi a közönséges rozs is), őszi árpa, mit az állat nagyon szeret, és a buza is, hogy ki ne fogyjunk a zöldtakarmányból (erre a célra csak másodrendű búzát használva vetőmagul). Mindezek, ha időben vetjük — korán, jól elkészített földben — sok, s ha nem hagyjuk elvévülni vágáskor (kaszálni kezdjük mielőtt még kalászat kihozná), jó takarmányt adnak. Még értékesebb tavaszi zöldtakarmány ezeknél az őszi bükköny és borsó, de ezek sikerülése nem mindenütt biztos, száraz télen könnyen kifagynak, nagyobb hó alatt kipállanak. De jó szokott lenni, ha legalább keverjük ezekkel az előbb említett zöldtakarmányok magját $\frac{1}{4}$ részben.

A vetési ideje ezen korai zöldtakarmányoknak augusztus vége, szeptember eleje. Az ne aggaszson, hogy még az ősszel tulbuja talál lenni; ha szükséges, lehet legeltetni, de ha csak nem muszáj, ne legeltessük, mert később és kevesebb lesz. A tavaszi megdüléstől ne féljünk, arra már nem igen ér reá. Hogy pedig ápril végétől junius elejéig mindig jó, el nem vévült, etetésre alkalmas zöldtakarmányunk legyen, vessük a fent mondott takarmányokat egymásután egy heti időközökben. Lehet ugyan a két legkorábbi zöldtakarmány, a szentjános-rozs és őszi árpa közül csak egyiket is, ily már hosszabb, 2 heti időközökben vetni, de biztosabb többfélével vetni, mivel ha esetleg egyik nem sikerülne elég jól, a másik kipótolhatja. Takarmányvetésről lévén szó, sűrűn vessünk, 90—100 kg.-ot magyar holdankint.

E dolgunk sikerére azonban csak úgy számíthatunk biztosan, ha a földet jól elkészítettük, 3-szor

megszántottuk, *okvetellen jól megtrágyáztuk*. Lehet e célra korábban lekerült tavaszi gabona földjét is felhasználni (ezt ugyan már csak 2-szer szánthatjuk meg), mely ugarszámba kerülne, melybe jövőre őszi gabonát vethetünk, miután e föld meg lett trágyázva s magot nem termett. De legjobb, ha zöldtakarmány termesztésre egy ideig állandóan egy alkalmas földdarabot használunk olyformán, hogy azt két részre osztjuk s az egyik felébe vetjük ősszel az említett korai zöldtakarmányokat és ezek után még a jövő junius elején takarmánykukoriczát vetünk, a másik részbe pedig kora tavasszal tavaszi takarmányborsót $\frac{1}{4}$ rész árpával keverve, mely a legkitünőbb zöldtakarmány és junius elején, mire az előbb említettek elfogytak, már vágható. E két földrészlet azután a vetésben váltogatja egymást.

Ily eljárással, ha csak türhetőn is sikerül, 80 métermázsza zöldtakarmányra számíthatunk magyar holdankint, melyből egy marha 40 kg. körül fogyasztva naponkint, ha pl. az említett háromféle korai zöldtakarmányból ősszel $\frac{1}{2} - \frac{1}{2} = 1\frac{1}{2}$ holdat vetünk, ez 7 drb marhának ad 6 hétig takarmányt, mindegyik etetésre legfeljebb két hetet számíthatni. Ha több a takarmányunk, időben lekaszálvá, szénává szárithatjuk, vagy eltehetjük verembe, zsombolyai kazalba.

Baly Kálmán.

Tarlónövények termesztése.

Nálunk még nem annyira, de a külföldön általános szokás a gabonafélék letakarítása után ugyanazon földben u. n. tarlónövényeket termesztetni. Tarlónövények természetesen csak oly földben termesztethők, a melyekbe nem szándékozunk őszi gabonát vetni, azon ősszel, mivel a tarlóvetemény letakarítása után már ugy is elkészítjük a vetéssel, de meg mert őszi gabonát őszi után vetni magábanvéve is észszerűtlen, és végül azért sem, mert a tarlóvetemény sok nedvességet von el a földtől, ugy, hogy az őszi vetés az ily földben nem tudna jól fejlődni.

Nehogy az egy földön való kétszeri terméssel a föld nagyon kizsaroltassék, a buza vagy rozs betakarítása után a földet meg kell trágyázni, a mire legalkalmasabb a trágyaléval való megöntözés. De nagyon megfelelő a rendszeren alkalmaztatni szokott trágyának a fele is, vagyis a buza vagy rozs lekerülte után a földnek féltrágyát kell adni, azt kellőképpen eltergetni és alászántani.

Ha gabonatarlóba akarunk vetni tarlónövényeket, akkor nem ezélszerű a gabonát tulérni hagyni, hanem le kell azt aratnunk sárga érésben, a mikor különben is legalkalmasabb a gabonának vágatása s a mikor legszebb szemet is adja, s ily módon a tarlóvetemény is leghamarabb kerülhet a földbe. Ez utóbbi okból a hordást is siettetni kell a menyinyire csak lehet, nehogy a föld nagyon kizsaradjon s összetömődjék, mert az ily földbe vetett tarlónövény magja sem csirázniék és fejlődnék ugy, a mint kívánatos. A tarlót körülbelül 10 cm. mélyen ajánlatos megszántani, vagyis valamivel mélyebben, mint akkor szoktuk megszántani a talajt, ha nem vetünk beléje semmit, hanem csak az őszi szántásra készítjük elő a talajt. Vetőmagról lehetőleg idejében kell gondoskodni s friss magot vetni, mert az állott, több éves mag nehezebben csirázik. A vetőmag csirázását csiráztatási próbát előzőleg ki kell próbálni, nehogy ritka legyen a vetés. Nem szabad továbbá a vetőmaggal fukarkodni, mert különösen a takar-

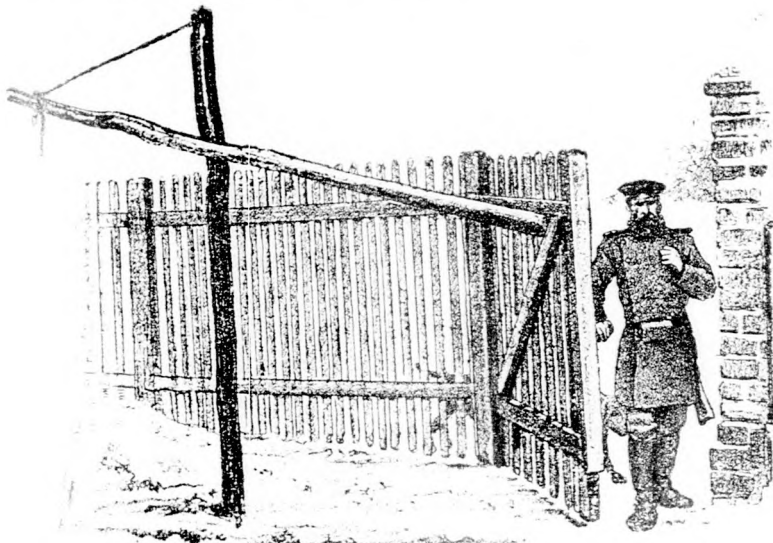
mányféléknek sűrű állás igen fontos kellék s minél sűrűbben vetünk, annál gyorsabban nyulik fel a vetés, viszont a ritka vetés sok időt veszít arra, hogy sűrűsödjék és bokrosodjék. Kivételt a tarlórépa képez, a melyet nem sűrűn, de lehetőleg ritkásan kell vetni.

Minél később jutunk továbbá a vetéshez, s ilyenkor, ha még hozzá esőre is áll az idő, a magot egy kicsit beáztathatjuk, hogy hamarabb keljen és csirázzék. Vetés után kivált ha az idő szárazra hajló, hengerezük le a földet, mert így a földben levő nedvesség jobban felszívódik, s a mag hamarabb csirázik. Olyan helyen azonban, a hol a föld eseresedni szokott, a henger után még könnyű fogast is járatunk, a minek meg van az a haszna is, hogy a hengerezés folytán alulról felkerülő nedvességet nem engedí gyorsan elpárologni.

Habár tarlóveteményt csak az esetben ajánlatos vetni, ha a földnek legalább fél trágyát adunk, mégis a kétszeri termés meglehetősen igénybe veszi a földet. Eppen ezért a tarlóvetemény letakarítása után el ne mulasszuk a földet őszszel mélyen megszántani, hogy abba a téli nedvesség jól benyomulhasson és pótolja azt a nyirkosságot, a mit a tarlóvetemény kiszí a földből. Külömben is az őszi mély szántásnak igen sok előnye van, főleg az, hogy a fagy szétválasztja a rétegeket, porhanyóvá teszi a talajt és könnyen felvehetővé teszi azokat a tápanyagokat, a melyeket a növények igényelnek, úgy, hogy erre a nagy előnyre nem győzzük elég gyakran figyelmeztetni gazdáinkat. Attól nem kell tartani, hogy a tarlónövény termelése, ha a talajt kellőképpen trágyázzuk és megműveljük kárt tenne a földben, mert a mint a tapasztalat bizonyítja, a tavasziak igen szépen fejlődnek a tarlónövények után, tarlóban a következő növények természetők: első sorban a tarlórépa, azután takarmányképen hajdina, pohánka, tatarka stb.

Önműködő ajtócsukó.

Faluhelyen, különösen ha sok a baromfi az udvaron, bizony nagyon jó, ha a kerítés ajtaja folytonosan csukva van, nehogy a baromfi kitévelyeg-

jen az utcára és elkallódjék. Nagyon bajos dolog mindíg arra ügyelni, hogy az ajtó be legyen téve, ezért legjobb e czélra oly készülékről gondoskodni, a mely az ajtót önműködőleg maga becsukja. Miná-

lunk is több ily készülék van használatban, de különösen czélszerű az a készülék, a mely Németországban csaknem minden erdész-lakon látható és melyet mai képünkön bemutatunk. All ez a készülék egy karóból, a melyet 2—3 lépésnyire az ajtótól a földre erősítünk. A karó tetejébe egy szöveget s arra egy kötelet erősítünk meg. A kötél másik végét egy vékonyabb rudhoz kötjük, melynek ellenkező végét a kapu keresztfájához szögezzük. Ha most a kaput kinyitjuk, akkor a kötéltre erősített karót is tovább toljuk, a mely ha a kaput eleresztjük, saját súlyánál fogva azt beteszi. Ezzel az egyszerű készülékkel elérhetjük azt, hogy a kerítés kapujára nem kell ügyelnünk és azért az mindig csukva lesz.

A járomtörés gyógyítása. A jármos ökrök nyaka a járom által gyakran feltöretik, a mi különösen sürgős tavaszi, vagy őszi munkaidőben sok kellemtelenséget okoz a gazdának, mithogy ökrei munkaképtelenek levén, földjeit nem készítheti elő kellő időben. Ezen baj következő egyszerű szer alkalmazása által háriható el: Oldjunk fel egy sulyész ólomecetet 4 része vízbe s a szántások megkezdése előtt minden este kenjük be ez oldattal a jármos ökrök nyakát azon helyen, hova a járom feküdni szokott; e bekenést a nyár folyamában hetenként egyszer ismételni lehet, s így elérjük azt, hogy az ökrök nyakbőre megkeményedvén, sohasem fog ki-sebesedni.

A tyukokat a költési időnek végével jó egyideig kakashok nélkül hagyni futkosni, mert így jobban magukhoz jönnek, s annak a néhány tojának, melyet 2—3 hónapig tojnak, mindegy, akár van termékenyítve, akár nincs. A kakashok ez idő alatt tágas zárt helyen tartathatók, s ha jól táplálatnak és vízzel elláttatnak, a kellő időre kitünően megerősödnek.

Svábbogarak ellen. Egyenlő rész czukorszörpöt és higitott foszforpasztát (a gyógyszerárban kapható) összevegyítünk, tányérra rakjuk, vagy olyan helyre kenjük, a hol a bogarak gyakran megfordulnak. Ez édes pépet a svábbogarak roppantul szeretik, mohón neki esnek és fölfordulnak tőle.

A csigák irtása pinczéből. Ha a pincze földjét és azon helyeket, a hol csigák tanyáznak, durva sóval behintjük, a falakat pedig erős sós vízzel befecskendezzük, a csigák csakhamar kipusztulnak.

A segesvári Petőfi-emlékünnepelely.

Julius 31-én leplezték le a fehéregyházi esatater színhelyén a nemzet közadakozásából felállított honvédelemlék, azon a helyen, a hol a fehéregyházi ütközetben elesett honvédek közös sirja van s a hol

A név választásokról.

Így Péter felé Teltalant, a zivars
Seregének seregének nyomaiba,
-Közömmelve fut a magyar hettől,
Magyar hettől egy név választásokról.

Hi, az a név választásokról ottan
Olyan türes lelke állagotban?
Közömmel rajta hettől, mereng el:
Hi én agám az az meg ember!

Hi én agám a név választásokról.
"Vestel a hon!" ebből a nagy név,
Ebből a hettől, fülbe,
E munka hettől választást hettől

Váltást egy hettől élet gondja,
Beregség az ötvénygöller in nyomaiba,
Hi ebből minden bagat hettől,
Hi ebből hettől hettől hettől

Hi ebből az ebből az ebből,
Hi ebből hettől ebből hettől,
Ebből az in hettől hettől,
Hi ebből hettől hettől hettől

Hi ebből az ebből hettől hettől?
Hi ebből hettől hettől hettől,
Hi ebből hettől hettől hettől,
Hi ebből hettől hettől hettől

Hi ebből földet hettől hettől hettől,
Hi ebből hettől hettől hettől hettől,
Hi ebből hettől hettől hettől hettől,
Hi ebből hettől hettől hettől hettől

Hi ebből hettől hettől hettől hettől?
Hi ebből hettől hettől hettől hettől,
Hi ebből hettől hettől hettől hettől,
Hi ebből hettől hettől hettől hettől

Hi ebből hettől hettől hettől hettől?
Hi ebből hettől hettől hettől hettől,
Hi ebből hettől hettől hettől hettől,
Hi ebből hettől hettől hettől hettől

Hi ebből hettől hettől hettől hettől?
Hi ebből hettől hettől hettől hettől,
Hi ebből hettől hettől hettől hettől,
Hi ebből hettől hettől hettől hettől

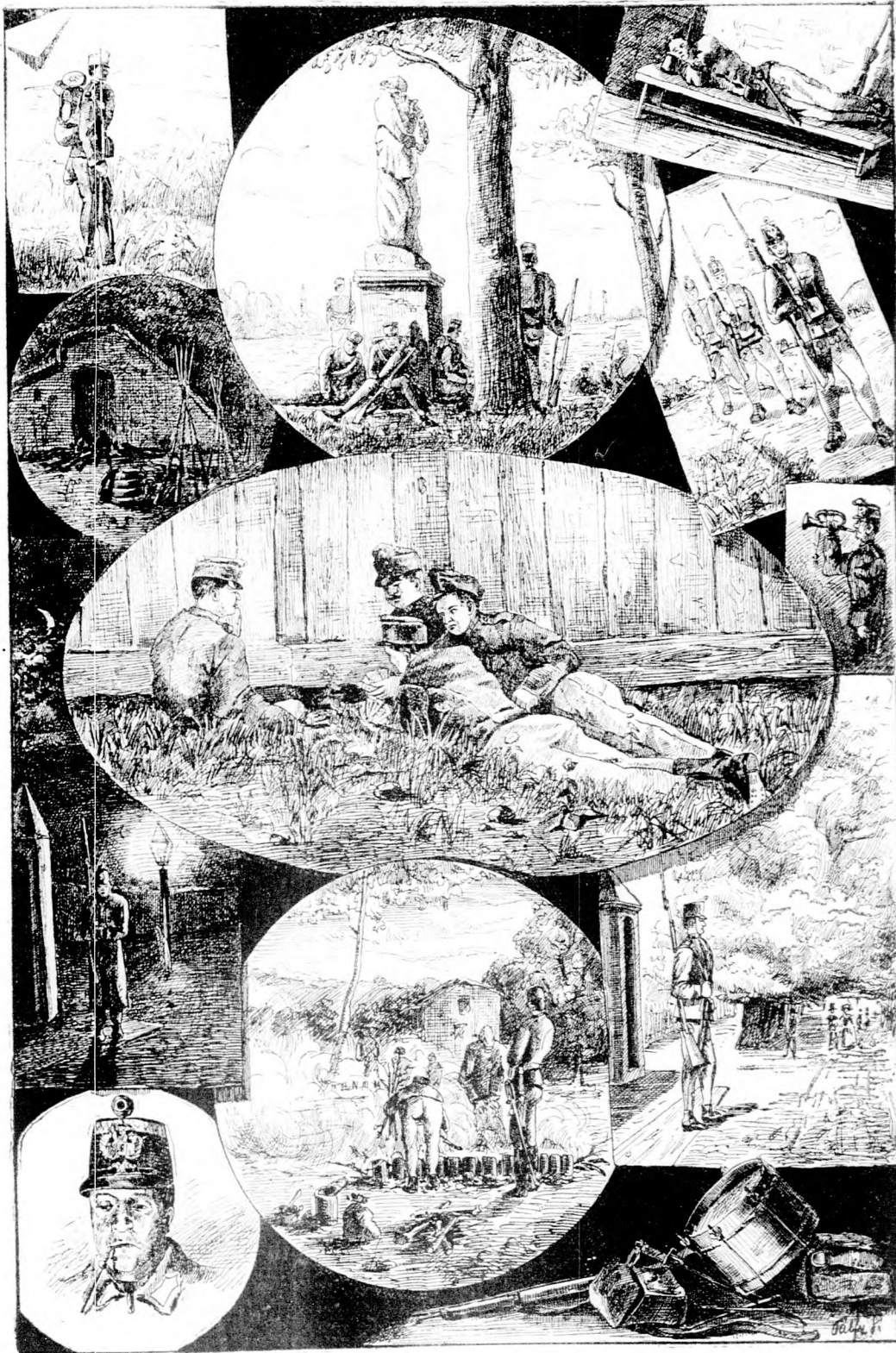
Hi ebből hettől hettől hettől hettől?
Hi ebből hettől hettől hettől hettől,
Hi ebből hettől hettől hettől hettől,
Hi ebből hettől hettől hettől hettől

Petőfi Sándor

hitles szemtanuk állítása szerint a magyar szabadságharcz lánglelkű, halhatatlan dalosának, a legigazabb magyar dalköltőnek, Petőfi Sándornak porhüvelye is pihen a közös sirban. Ugyanez ünnepélylyel leplezték le Petőfi szobrát Segesvár város főterén. Mindkét ünnepély jóformán az egész nemzet részvétele mellett, hazafiui lelkesedés között ment végbe. A fehéregyházi honvédelemlék leleplezési ünnepélyét Sándor László főispán nyitotta meg szép beszéddel. Ezután a Himnusz énekelték; az ének után Szász Gerő mondotta el remek emlékbeszédét, melyet a közönség zajosan megtapsolt. Ezután Pósa Lajos, az élő költőnemzedék e kiváló, nagytehetségű tagja szavalta el „Petőfi sirjánál” című, lapunk más helyén közölt alkalmi költeményét. Pósa olyan hévvel és erőteljes hangon szavalt, hogy szavátát lent a városban is meghallották. Következett a temérdek koszorúnak elhelyezése. Erre az ezerekre menő közönség visszament Segesvárra Petőfi Sándor művészi kivitelű szép szobrának leleplezésére, mely a vármegyeház előtt áll. A szobor Petőfit honvédtiszti ruhában ábrázolja, a mint tekintetével a fehéregyházi harcztérre néz, baljában pedig kardját tartja. A szoborleleplezési ünnepély déli 12 órakor vette kezdetét. Az ünnepélyt Sándor László főispán nyitotta meg és Bartók Lajos mondta az ünnepi beszédet, a mely nagy hatást keltett. Majd Pósa Lajos lépett az emelvényre s az ezerekre menő ünnepelő közönség viharos éljenzései között ismét elszavalt alkalmi költeményét. A mint a szoborról a lepel lehullott, a szobrot Sándor László főispán átadta Nagy-Küküllő vármegye megbízottjának. Erre a székelység elvonult a szobor előtt, melynek talapzatán már reggel elhelyezték a temérdek koszorút. Az ünnepélyes leleplezés után az ünnepélyt rendező bizottság 500 személyre szóló lakomát rendezett a városi vendéglő nagytermében a vendégek tiszteletére.

Ötven év kellett tehát ahhoz, hogy a nemzet az elismerés adóját meghozza Petőfi szellemének. A szabadságharcz elvérzett lantosának emlékét azonban nemcsak a segesvári ércszobor fogja örök időkre fentartani a nemzet szívében, hanem hazafiui tüztől, honszerelemtől áradó dalai fogják hirdetni az ő lángszellemét mindaddig, míg egyetlen magyar élni fog a négy folyó és három hegy közti földön.

Ebből az ünnepélyes alkalomból egy kedves emlékekkel szolgálunk olvasóinknak s bemutatjuk Petőfi Sándornak saját kéziratában „A név választásokról” ez. hazafias költeményét, mely a honszerelemnek és szülőhöz való ragaszkodásnak megható nyilatkozása.

Baka-élet.

MULATTATÓ.

Petőfi sirjánál.*)

*Petőfi! Petőfi! Rázd meg sirhalmodat!
Pendítsd meg elnémult, kettétört lantodat!
Szakadozó hurján lobogó láng éjjen,
Füröszd meg a lelkünk lánglelked tüzeiben!
Gyújtsd föl a szivünket, mert, óh jaj, kialszik!
Dobogása is már alig-alig hallszik!
Tüzet nekünk, tüzet abból a vulkánból:
A szabadság fényes, piros hajnalából!*

*Te cöltél, Petőfi, legelső sugara,
Raggogó reménye, hajnali csillaga!
A te dalod szülte a szent szabadságot,
Mint a kikelet a mosolygó virágot;
Dalod kovácsolta bilincsből a kardot,
Zúgó zivatarban mindig ott viharzott,
Ott esengett, kongott a templom harangjában:
A székelő ügyeknek bömbölő szavában...
Vérrózsákat dobott sötét ég boltjára,
Babért font a honvéd vérző homlokára,
Daloddal hunyta be a szemét örökre...
Szállt a dalod tovább, mindegyre halkabban...
Halljátok: hogy zokog, itt e sirhalomban!
Szabadság alkonyát siratva siratja,
Vele sir a hősök koszorús csapatja.
... Halljátok-e, hogy zeng daltól e sirhalom!
Kardok csattogása esörtet át a dalon...
Zúgva, mennydörögve a harcot folytatják,
Dobog a föld szíve: éljen a szabadság!*

*Vagy tán meg se haltál? Ez a hír csak költött?
Halhatatlan calód új alakot öltött?
Mint esalogány zengesz erdők rejtekében,
Elcseszett édenről szomorúan, szépen,
Hogy az esti csillag reszketve aláhull
Bücsös dalodra a fénylő magasságból?
Tán felhő képében gyászolod hazádat?
Behorítod, mint a legfeketébb bánat?
Vagy te vagy az égnek haragos villáma?
Fenyegeted a sok zsarnokot cikkkázra?
Óh! cikkkáz, te villám! Sújtsd agyon, a hány van!
Ne legyen egy nép se porban, rabigában!*

Pósa Lajos.

*) A segesvári Petőfi-szobor július 31-iki leleplezési ünnepélyén elszavalta a szerző.

Pusztai adomák.

I.

Kapás Gazi valamikor a Hortobágyon volt juhászbojtár. Ott tehát ő nem tartozott az arisztokráciához.

Mert hogy a hortobágyi arisztokráciában a csikós áll első helyen, azután jön mindjárt a gulyás. A juhász már paraszt.

Igy mondják, ha igaz. De hogy Kapás Gazi megérdemelte a megnemesítést a talentuma után, az éppen olyan bizonyos, mint a szent irás. Mert ugy senki se tudott a nyájhoz, mint ő; s ez az értelme tette, hogy el is csalogatták Körtvélyesre juhászszámadónak nemsokára. A mikor én megösmerkedtem vele, már csak egy régi emlékezetből mondogatta el, hogy milyen is Nádudvar táján a délibáb.

Volt már akkor vagy ötven éves. Nagy idő pedig ez külső embernek. Mindig azt mondják a tudós doktor urak: „ki kell menni a levegőre, a szabadba, akkor száz esztendeig élünk“. Igen, ha a nap mindig szeliden sütne; ha a mezőt csak enyhe szellők járnák; ha nem esnék egyéb az égről, csak hajnali harmat. De biz odakint egymást kergeti a kánikula, meg a tél esikorgó fagya; vihar is bémálja a mezőt, fergeteg is tépi, koptatja az egészséget. Az igaz, hogy edződik tőle a szervezet, de meg is kergesedik, össze is töpörödik. Azért öreg ember már a legtöbb gazdaember ötven esztendővel a vállán.

Nem volt fiatal a mi Kapás Gázsink sem s évei szaporodásával csak annál nagyobb leve lassankint az ő méltósága. A mikor künt lakott a pusztán, csak a bojtárjával veszkődött, rendelkezett; azokkal megszokta lassan győzni a szót; egy intéssel, egy szemhunyoritással fejezni ki sokat. Ezt a módot azután akarva se tudta levetkezni később. Ha bevetődött a szatmári vásárra, nem hozta ki a sodrából a körülötte ténfergő nép nagy mozgolódása; feszesre szegte a nyakát; széles karimájú, birka-faggyuval jól tartott kalapját kissé félfülére csapta, földigérő, sujtásos juhászbundáját szőrével kifordítva a nyakába akasztotta, hosszú, kampós botjának a vége kilátszott alóla, a mint a földön maga után húzta, így járt be a térségeket rendithetetlen nyugalommal, s kivéve két gyönyörű, nagy, fehér, göndörszőrű kormondora által, a milyeneket most már csak magunk tartogatnak itt-ott, mint egy kiveszőben levő remek faj utolsó mohikánjait.

Egy ilyen szatmári vásáron történt vele a következő eset:

A mint megy-mendegél a esizmadia-szin felé, hogy valami jó patkóstalpu esizmát szerezze be magának a télre: hallja félfüllel, hogy holmi urfélék összesugnak a háta mögött:

-- Ejnye be szép két kutya!... Ejnye, miesoda gyönyörű állatok!...

Szörnyen feltámadt benne az önérzet, még peckesebben lépegetett s csak úgy oldalvást pislogva nézte, hogy hát csakugyan az ő göndörszörű két komondorának szól-e a dicséret.

Nyilván annak szólott, mert más kutyafajzat nem volt a közelben, ha csak az a fekete képű, borzas haju, sólyomszemű, settenkedő alak nem, a ki egy dróthurokkal huzódott nagy ravaszul az egyik gyanutalan komondor felé.

Egy pár ácsorgó gyerek észrevette a sintér szándékát s egyikük lelkendezve sugta Kapásnak: Vigyázzon bácsi, mindjárt megfogják a kutyáját.

Az öreg számadó röstelte volna, hogy ebben a sokadalomban nagyobbbat mozduljon s azzal magára vonja a figyelmet; beleharapott a pipája szárába s foghegyről szól ki a bajusza alól:

— Azir kutya, vigyázzik magára!

Azzal ment tovább isteni nyugalommal. Még a kampós botját se emelte meg, még egy kacsintással se nézett hátra.

Abban a minutumban el is kapta a sintér az egyik komondor nyakát a dróttal. A nagy, erős kutya nyiffant egyet, azután olyat szökött hátra, hogy magával rántotta a földre a nyápicz sintért. Több se kellett a másik komondornak, látta, hogy milyen bajban van a pajtása s hogy egy rongyos cigány-nyal hogy rángatják egymást a földön. Nem törődött vele, hogy itt nincsen otthon s hogy tilalmas, a mit tesz, nagy torzsalkodással ugrott neki a gyámoltalan sintérnek s elkezd szabni neki az új nadrágot.

A sintér ordított, az egyik kutya hörgött, a másik morgott, a vásáros nép összeszaladt, a gyerekek pedig elkezdtek Kapás után kiabálni: „nini bácsi, gyűjjeék mán, isz mindjárt lehuzza rula a rajthuzlit!”

De Kapás Gazsi meg se fordult, hanem csak ment peckesen előre és újra beleharapván a pipája szárába, foghegyről és vontatottan modta:

— Ha ü sintér, ügyejjik magára.

II.

A másik érdekes alak, a kit most nagyjából emlegetek, néhai István gazda, a ki volt gulyásszámadó, isten nyugasztalja.

(Kegyelttel gondolok a derék emberre, mert a mikor hat éves koromban fejjel belebuktam egy esővízes kádba, ő mentett ki. A cipőmnél fogva hozott ki s félmarkában csüngetve vitt biztosabb helyre. Nélküle — ki tudja — nem lennék-e most kis szárnyas angyalkája a jó istennek?!)

Az öreg István még a régi gulyások közül való volt, a kik czopfban viselték a hajokat s hosszufogu koronástetejü fésüt szurtak a kontyuk helyére.

Megnövesztette a bajuszát egy-egy arasztnyira, kenősesel bekente, vékonyra kisodorította, hogy olyan volt, mint egy ostoresapó. Pufók piros arczát szót hiába fujta, dér hiába csipte, meg nem ránczosodott

az. Volt egy szürke lova, a melyikkel a gulyát terelgette. Ez a csuda állat úgy ugrált az apró zombikon, mint a zerge a járhatatlan sziklán. Más ló egy nap alatt tizszer törte volna ki valamijét, ott, a hol az István szürkéje el se fáradt.

Angária fizetéskor együtt állítottak be a gazdatiszthez. István kikapta a bérét, a markába szoritotta s koczogott haza a szürkével. A pusztai tanyán lecsapta a markát az asztalra s kinyitotta. Persze a pénz kihullott belőle; az apraja gurult-gördült végig az asztalon.

— No olvassátok meg, mondta örökké recsegő rekedt hangján. Meg van-e vajjon mind?

Tudniillik ő maga világéletében se vitte annyira, hogy egy pengőforint ára aprópénzt össze tudott volna olvasni.

De nem ez volt leghiresebb tulajdonsága, hanem egyenes szókimondása, szinte barbár őszintesége.

Egyszer bement a városba, hogy megkeresse a kasznárt, aki öles, hatalmas góliát volt.

Mikor befordult a konyhába, egy csöppecke teremtés, egy formás filigráns asszonyka köszöntötte ott fogadj istennel.

Megtetszett az öregnek a sürgő-forgó esinos kis nőcske, tán azt is hitte, hogy a szakácsné, hát szóba állok vele.

— Itthon van-e a kasznár ur, lelkecském?

A menyecske sértődve pattant fel:

— Nincs itthon. Mit akar kend vele?

István nagyot nézett. Megakadt az esze ebben a haragos hangban; már nem törődött a kasznárral, egyébre lett hirtelen kíváncsi.

— Kicsoda maga itt, szentescském? kérdezte tétovázva.

— Hogy kicsoda vagyok? hát mi köze hozzá kendnek? az vagyok, a ki vagyok; a kasznárné vagyok! — pörgött a szép asszonyka indulata.

Nagyot néz erre az öreg István, azután sodrit egyet hosszú bajuszán.

— Ejnye, mondja, sose hittem volna, hogy annak a nagy marha embernek ilyen hitvány kis felesége legyik...

Most csöndes emberek mindannyian.

III.

Még a bunyóról mondanék valamit.

Rövid adoma, de annál jellemzőbb.

Agarásztak az urak a Bácskában, de rossz irányt vett a nyul, beleszaladt a bunyó vetésébe. A rohanó agarak s a vágató lovak bizony mind utána. Baj-baj! de mikor a sporthév könnyen kárba viszi az embert.

A bunyó dühösen szidja az urakat, s kergeti őket a vetésből. Egyszerre felpattan egy nyul a lába alól.

— Ni a nyul, ni a nyul! ordit tele torokkal

a bunyó. Utána, hajrá, utána! kezdi biztatni az urakat.

Azoknak se kellett kétszer mondani, végig vágattak mindannyian a bunyó vetésén s a szélén elfogták a nyuszt.

A bunyó lihegve szalad oda gyalogszerrel; ragyog a szeme, eszében sines a vetés meg a kár. Büszke, hogy együtt agarászott az urakkal. Megsimogatja a vad összeropogtatott derekát s lelken-dezve kiáltja:

— Ejnye! ez oszt a nyul!

Bársony István.

Képünkhöz.

Baka-elet. Baka-élet — komisz élet, de azért szeret reá olykor-olykor visszaemlékezni mindaz, a ki kitöltötte katonáéknál a három kis esztendő. Pedig keserves dolog volt biz az. Ahogy besorozzák a szegény fiukat, a kik felbokrétázzák magukat, egymásba fogózkodva rekedtté ordítják magukat, hogy nem a világ ez a három esztendő: ettől kezdve mintha csak más világ lakosaivá szegődtek volna el. A leghíresebb verekedő is megadja magát, mint egy ártatlan báránka: csak a zsinóros, kék uniformist kell magán éreznie. Azzal bizony nem sokat dícselkedhetik a rekrutta. A mi ruhát kap, az kiszolgált már vagy hat nemzedéket, minden szomoruan lóg róla, mintha csak az öregapjától maradt volna rá. Aztán mennyire elgyávásodik benne! Ha ráripakodik valamelyik káplár vagy öreg baka, azt sem tudja, hogy álljon meg. Mindig nyavalyás a félelemtől; nem tudja, mikor tesz rosszat, hol ütnek a körmére. Hát még, mikor megkezdődik a kiképzés. Egész napon ordítanak a fülébe, taszigálják jobbra-balra; ha rossz a felfogása, úgy veszi a kapitánya, mintha halálra sértette volna s azt mondja: „Várj kutya, te fogsz engemet boszantani, hat óra vas!” Azután jön a főhadnagy, hadnagy, őrmester, fűrer, káplár, freiter: ezek mind látni akarják, hogy áll, hogy lép, hogy fogja a puskatust, hogy öltözködik. Sohasem jó semmi. Az öregebbje már régen pihen, ő, a szegény kezdő még mindig munkában van. Késő estig koptatja a lábát, verí a vállát a fegyverrel, fegyvert tisztít, ruhát varr, udvart seper. Hány duhajlegény hullajt keserves könyeket, ráborulván kemény „kopszterére”.

De lassacskán ő is csak megbátorodik, felélénkül s még formásabbá is lesz, mint az anyatollas madár. Mire kitavasodik, kutyába veszi a világot s nincs nála nagyobb hunczut hét vármegyében. Kitanulja a katonáék fogásait; nem fél, ha vártának állítják, hogy most mindjárt megeszi valami titkos ellenség; ha ránéznek, vágja a port, de mikor nincs rá figyelem, elereszti a tagjait, mint a lusta talyigás ló; ha kiküldik patrulnak, bizony nem törí magát

valami nagyon az ellenség után, annál inkább megfekszik valami jó, hűvös helyen; nem bolond, hogy subiczkra költse el a lénungját, e helyett a torkára juttat szivesebben egy-két garast, sőt még a kártyához is megjön a bátorsága. Az ügyesebbjének egyik-másik angyali szívű szakácsné jóvoltából még a libapecsenyéből is kijut; a vakapja volt csak ilyen ur! Ha megkezdődik a nagy gyakorlat, naponkint jóizü marhahúst főz magának; attól kipirosodik, felépül, egészen belevastagszik a nadrágjába s utóbb olyan peczkesen lép benne, kivált ha asszonyfélét neszel, mintha pipaszárat nyelt volna. Szóval jó, rossz sorsból bőven kijut a bakának s nem egy rezervista van, a ki ilyenkor, mikor a vidéket elárasztják a vig bakafiuk, titokban a komisz élet után vágyódik vissza. Képünk, mely *Pálffy* eredeti rajza után készült, a bakaéletnek bizonyára jól ismert mozzanatait sikerülten tünteti fel.

Pusztító árvizek.

Pár hét óta pusztító viharok, zivatarok, zápor-esők és felhőszakadások híre érkezik mindenfelől. Hazánk északi hegyes vidékein a nagy esőzések következtében földuzadtak a hegyekről lefutó patakok és vizeiket nem képesek a nagyobb folyókba levezetni. A felvidéki megyék anyagi javakban amugy sem bővelkedő lakossága leirhatatlan nyomornak néz eléje, mert a nagy esőzések kiáztatták tövétel a nép kenyérét, a krumplit, káposztát és kukoriczát. Sok községben a vizár még az állatokat, gazdasági eszközöket, épületeket is magával ragadta, utakat hidakat tönkre tette, a közlekedés fennakadt nagyon sok felé. A rosz termés nem elég, de vizárral is sujtja az Isten az embereket; Liptó, Szepes, Trenesen, Pozsony és Zemplén megyéket sujtja leginkább az árvizveszedelem.

De nemesak minket, hanem Ausztriát és Közép-Európa minden országát meglátogatta a sors lesújtó csapása és sok felé több száz emberélet esett a veszedelem áldozatául. A rettentő csapásról az alábbi tudósításunkban számolunk be.

Magyarországon.

Nagy-Sajó községben az utóbbi napokban beállott nagy esőzések miatt a kisebb patakok mind kiáradtak és úgy megtöltötték a Sajó folyót, hogy az is elhagyta medrét. Az eképp keletkezett árviz házakat és egyéb épületeket, hidakat döntött romba és mosott el, a földekről pedig a gabonaterményeket mind elsöpörte. A folyó mentén a kár ezrekre tehető.

Liptómege több községében: *Német-Lipcsén; Teplán, Lucskán, Olaszin és Kracsánban* mult hó 28-án pusztított zivatar romboló kárt okozott. Az ország-utak el vannak árasztva vízzel, több helyen hidak

elsodort a nagy ár, egész földterületek víz alatt vannak, miáltal több gazdának idej termése tönkre van téve. *Hutti* község el van zárva a világtól, mert az áram köröskörül magával sodorta a hidakat. *Girálton* a Topoly folyó a sok esőzés következtében kiáradt s a 4 órán át tartó rohamos árvíz a lapályon levő s többnyire keresztetekbe rakott gabonatermést elsöpörte. Az egész vidéket az utolsó inség fenyegeti. A *Hernád-völgy* néhány nap óta víz alatt van. Nemcsak a vetés ment tönkre, hanem sok helyütt az ár a földet el is mosta. Így *Vilmány* községben 12 hold terület egészen eltűnt és ennyivel szélesbedett a *Hernád* medre. Fájdalom, a víz emberéletet is követelt. Az ár minden perczben emberi holttestet hoz magával, még nem tudni honnan. *Vizsoly*, *Vilmány*, *Ruszka*, *Gibánt*, *Enes*, *Szent-András*, *Kéres*, *Dob-sza* községek földjei víz alatt vannak, sőt az ország-úton is az ár oly magas, hogy minden közlekedés megszűnt. A kár még ki nem számítható, csak azt tudni bizonyosan, hogy a *Hernád-völgy* lakosai a legnagyobb nyomornak néznek elébe.

Pozsony városát szintén árvíz veszedelem fenyegeti. A környék ligeteit mind elöntötte az ár.

Ausztriában.

Bécs, a császárváros is veszélyben van. A Felső-Duna vidékeiről a víz folytonos emelkedését jelentik. Bécs mellett a Duna vízállása 492 méterrel magasabb a rendesnél. A Duna vize most félelmes. Piszkos hullámai nagy szélességben borítják el a rakodó partokat, a melyeken nem járhat kocsí. A Dunához közel eső városrészek lakói rettegésben élnek. A lakosoknak az elöntött területről való kiszállásolására minden intézkedés megtörtént.

Ischlben hol királyunk jelenleg tartózkodik, szintén szomorú következményei vannak a multheti viharoknak és felhőszakadásnak. A hatóság itt nagyon könnyelműen vette a bajt, miért is ő felsége meg is dorgálta a polgármestert és intézkedett, hogy az árvízlepte városrészek a mentés segélyében részessüljenek. A király és királyné élelmi szereket szállítottak a veszedelem helyére, és a császárvillát kinyitatták a fürdővendégek használatára.

Prágában, *Troppauban*, *Gmundenban*, továbbá *Berlinben* és még sok európai város környékét sújtotta rettentő vízáradás.

Apróságok.

Mulató állatok. Nagy tévedés volna azt hinni, hogy csak az embereknek szolgál mulatságnak a tánc, mert, mint *La Plata*ban megfigyelték, a bibiczek is tánczolnak. A szárnyas tánczosok páros életet élnek. Sokszor látták, hogy a bibicz fölemelkedik a levegőbe és odarepül valamelyik szomszéd-párhoz. Ezek nagy örömmel fogadják, elébe repül-

nek, aztán mögéje állanak és mindahárom el kezd gyors tempóban tipegni, miközben taktusra dobolnak lábaikkal. Majd megállanak, a vezértánczos fölborzolja szárnyait és hangosan énekel, a másik kettő pedig szintén fölborzolódvá, egy darabig előrehátra hajladozik, míg csőreik hegye a földet nem éri, a mely helyzetben egy darabig halkán csicse-regve megmaradnak. Ezzel a csárdás véget ér, a vendég eltávozik, hogy később maga fogadjon vendégeket. Sokkal mulatságosabb egy délvidéki darufajtáncz. Ezek már sokkal szenvedélyesebbek, mint a bibiczek és nem kecses, illedelmes tánczot, hanem szilajkánkánt járnak. Méternyire is fölgráznak a levegőbe, kiterjesztik szárnyaikat, és szabályos mozgásokat végeznek lábaikkal. Csak a himek tánczolnak, különösen állatkertben, ha a zene megszólal. Más mulatságai is vannak még az állatvilágnak. Így a zergék, a mikor egyedül tudják magukat, hirtelen lekuporodnak a hóba és lefelé esuszkálnak így a lejtőn, a miben ugrátszik, nagy örömeiket lelik, mert leérve, újra felszökösnek és elülről kezdik a esuszkálást. Tudvalevő dolog és az állatkertben is gyakran látható, hogy a majmok szeretnek hintázni. De van egy majomfaj, a macska-majom, mely hintát is készít magának. A *Loango* expedíció tagjai fogtak el egy ilyen majmot, mely mihelyest alkalmas helyet talált, kötelet erősített meg, melynek szabadon lefüggő végén kénye-kedve szerint lóbálta magát a levegőben.

Fehér négerék. A fehér négerék nem olyan ritkák, mint a fehér hollók, sőt minden néger fehér az életének egy bizonyos pillanatában. Ez a bizonyos pillanat pedig a születése percze. *Doktor Collignon* párisi orvos már régóta tanulmányozza az ujszülött néger gyermekek testszínét, s e tanulmányai eredményeként az anthropologusok legutóbbi gyűlésén azt a kijelentést tette, hogy a négerék — megfeketedett fehérek voltaképpen. Legutóbb a szudániak ujszülöttein tapasztalta ezt. Az egyik néger gyermek 10 óra 10 perczkor jött a világra. 10 perczel később halaványsárgának találta a testét, helyenként rózsaszínűnek. Tíz nappal a születése után már cacao-színű volt a teste, a keze, a lábai és egyik karja azonban még rózsás maradt. Szeptember 10 én született és november harmadikán már a kezén és a lábán is egyképpen barna színű volt, majd fekete. Ez a színváltozás azonban szokatlanul sokáig tartott, a minek a magyarázata az, hogy az ujszülött testéhez nem jutott napsugár. Rendes körülmények között egy-két nap alatt feketére változik, sőt *Bordeauxban* volt *Collignon*nak egy olyan esete is, a melyben két óráig tartott el az egész színeváltozás. A megfigyelés főképpen azért érdekes, mert a négeréknek és a fehéreknek a közös eredete mellett bizonyít.

Nansen díjazása. Svéd lapokban olvasunk kimutatást azokról a mesésen nagy összegekről, a melyeket *Nansen*nek, a híres utazónak, kiadói fizettek a

munkájáért. Eddig a svéd, dán, német, hollandiai, angol, francia és cseh könyvkereskedők számoltak I vele s könyvének csupán az első kiadásáért 720 000 márkát fizettek neki. Ebből 300.000 márka Amerikára és Angliára jut.

Négyszög-talány.

Gombkötő N. János-tól.

1.	K	K	K	P
2.	P	B	A	A
3.	A	A	O	O
4.	L	L	Á	Á

E négyszög betűi úgy állítandók össze, hogy a következő fogalmakat adják:

1. Lábfelünknek ez felső része.
2. Kőféle, de nemes, egyedül Kárpátok a hazája.
3. Növény, vízben tenyészik.
4. Az épületeknek ez a főrésze.

Lapunk múlt számában közölt sakk-talány megfejtése:

Egymás mellett el-elmegyünk
Találkozok tekintetünk.
Fogadod is köszönésem,
De nem szólánék te sem, én sem.
Kevélység a pillantásunk,
Daczból van a mosolygásunk.
Büszkök vagyunk véghetetlen,
De halványak mindaketten.

Sz. M.

Helyesen fejtették meg: Nagy Simon, Gombkötő N. János, Olígariszok Pálné, ifj. Bellák János, Nikodem József, Tátrai György, Husztik János.

Lapunk 30-iki számában megjelent számrejtvényt utólagosan még helyesen fejtették meg: Fleischer Vilmos, Tibád József, Kovács Antal.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Tóth Lajos urnak. A kéreztet Honvédtisztí törzskönyvek nem léteznek. **Simon Sándor** urnak Karancs. A Lógodi-uteza igen hosszú, és sokan laknak benne, bajos volna az illetőt házról házra keresni. **Berki János** urnak Vönöczk. Levelét áttettük a kiadóhivatalhoz elintézés végett. Különben az önök községében van hitelszövetkezet, mely igen szép eredménnyel működik, miért nem fordul ahhoz? A tiszteletes ur a lelke a szövetkezetnek. **Tóth József** urnak Szegvár. Forduljon levélben a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezetéhez, (Bpest,

Központi vásárcsarnok) az küldeni fog utmutatót. **Tátrai György** urnak. A F. U-ban kizárólag csak eredeti közlemények jelennek meg, elismert jó tollú íróktól. Más lapoktól nem vehetünk át cikkeket. Köszönjük különben szíves érdeklődését. — **Rohácsok Péter**, **Kassai Károly**, **Juhász Mihály**, **Farkas Elek**, **Bereczky József**, **Bálint István**, **Inczezy Agoston**, **Csáki János**, **Hangyási József**, **Gróf Károly**, **Domján Károly**, **Madarász Zsigmond** és **Kis-Rabata Pál** uraknak. Sajnálattal értesítjük, hogy a 30. sz. lapot már nem küldhetjük meg, mivel elfogyott, kérjük ezért az előfizetést mindig idejekorán megújítani, akkor majd több lapot nyomtatunk. — **Szelkó János** urnak. Gyürky Ödön tanár urnak czime: Budapest, IV., Gránátos-uteza 20. szám.

Kis lutri huzása.

Julius 31.

Budapest	3	11	38	79	51
Trieszt	21	82	26	18	34

Augusztus 4.

Prága	53	73	37	64	48
-------	----	----	----	----	----

Budapesti piaczi árak.

Budapest, augusztus hó 7-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 76—81 kg. *tiszaviléki* 11.20 frttól 11.25 frtig, *pestviléki* 11.15 frttól 11.60 frtig, *fehértaléki* 11.15 frttól 11.60 frtig, *bánsági* 11.25 frttól 11.70 frtig, *bánsági* 10.95 frttól 11.60 frtig.

Rozs 70—72 kg. 8.20 frttól 8.50 frtig.

Árpa: *takarmánynak* 60—62 kg. 5.80 forinttól 6.50 frtig, *égetni való* 62—64 kg. 5.10 frttól 5.80 frtig, *sörfőzdéi* 64—66 kg. 6.50 frttól 8.00 frtig.

Zab 39—41 kg. 5.80 frttól 6.35 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 4.60 frttól 4.65 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	17.30	16.80	16.40	16.00	15.60	15.20	14.80	13.60	7.50

Buzakorpa, finom 3.20-3.50, durva 3.10—3.20 frtzsákkal együtt.

Egyéb magvak: *mák* 14—16 frt; *bab* fehér nagyszemű 6—13 frt, *apró* 7—13 frt, *tarka* 8—10 frt, *lencse* 7—10 frt, *borsó* héjas 7.09—11 forint, *köles* 4.10—4.50 frt, *kenyermag* 6.75—7.25 frt, *repeze* 12.—12.60 frt. mm.-ként.

Marhavásár fizetnek páronként: *elsőrendű jármos ökör* 326—360 frtig; *középmínőségű* 300—320 frtig; *gyenge minőségű* 200—245 frtig; *hízott magyar és tarka ökor jobb minőségű* mm.-ként élősúlyban 26—31 frtig, *hízott magyar és tarka ökor középmínőségű* 24—26 frtig. *Feljós tehén*, magyarfajta 70—120 forintig, tarka 90—150 frtig darabonként. *Élő borjú* 1 kgr. élősúlyért fizetnek minőség szerint 25—40 krt. *Vágott borjú* 1 kgr. hussúlyért fizetnek 40—45 kr.

Juhvásár: *hízalt ürü* páronként 19.00—22.00 frt, *feljavított juh* 11—13 frt, *kiverő juh* 7.00—9.00 frt, *kecske* 6—7 frt.

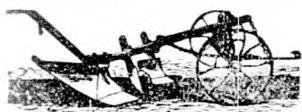
Sertésvásár. (Kölánya) 100 kgr.-kint élősúlyban 4⁰/₁₀ és 45 kgr. levonás az életre. *Elsőrendű* 300—380 kgr. nehéz sertésért 47—48 frt, vidéki sertés könnyű páronként 250 kilóg 46—48 frt.

Baromfivásár. *Lud*, sovány, páronként 200—3.00 frtig, *kacs* 1.40—2.00 frtig, *tyúk* 100—1.10 frtig, *csirke* 50 kr.-tól 120 krig, *kappan* 1.60—2.80 frtig, *pulyka* 1.50—5.00 frtig.

Takarmányvásár. *Régi szén* 2.40—3.00 frt, *muhar* 2.50—2.70 forint, *zsuzszalma* 2.30—2.50 frt, *alomszalma* 1.50—1.70 frt.

Vegyesek. *Tojás* 100 db. 2.30—2.30 frt. *Szalonna* 50—52 krajczár. *Vaj* Ia. 70—85 kr., Ha. 60—80 kr. *Olvasztott vaj* 70—100 kr. *Méz sárga* esurgatott 28—32 kr. *Barongya sárga* 3.20—4.00, *rózsa* 2.40—2.80, *közönséges* 70—80 kr., *paprika* 30—52 frtig, *hüvelyes paprika* 26 frt métermázsánként.

Bőrök. *Ökörbőr száraz* 100 kkgkint 81—84 frtig, *tehenbőr száraz* 72—84 frt. *Nyers ökörbőr* (20 kg.-tól 35 kg.-ig) 32—44 frtig, *tehenbőr nyers* (20 kg.-tól 45 kg.-ig) 31—49 frtig. *Juhbőr*, gyapjas, páronként 343—360

Ajánlom az 1896. évi szeptember 21-én Hódmező-Vásárhelyen tartott ekeversenyen

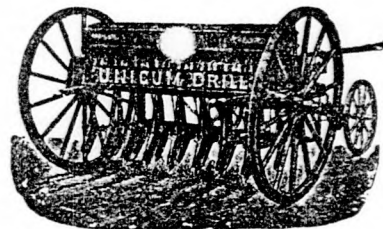
arany, ezüst és bronzéremmel díjazott egyetemes aczélekeimet, melyek anyag, kivitel s olesó áraknál fogva az összes eddigi konkurrencziát legyőzni képesek.

BÄCHER RUDOLF,

cs. és kir. kizárólagos eke és talajmívelő eszközök gyára.

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tagadhatatlan legjobb vetőgépe a jelenkornak a Melichár-féle

Unicum Drill

rendkívül egyszerű és feltétlenül szolid kivitelű.

Leírás és árajánlattal bérmentve szolgál

MELICHÁR FERENCZ

cs. és kir. szab. vetőgépgyára.

— BUDAPEST, —

VI. ker., Nagymező-utca 68. sz.

STOWASSER J.

császár és királyi udvari hangszerész

Budapest, II., Lánchíd-utca 5.

Saját gyártmányú fuvó, vonó és ütőhangszereiről ezimbalmairól és mechanikai zenélő-műveiről nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve megküldetik.

Elpusztíthatatlan erős orgona-harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Zenekarok felszereléséhez szükséges fuvó, és vonóhangszerek előnyös fizetési feltételek mellett a legjutányosabb árban szállíttatnak.

A cs. és kir. közös hadsereg, valamint a m. kir. honvédség zenekarainak egyedüli szállítója.

Kurcz Lipót és Társa

photocinkografiai műintézet

BUDAPEST, VIII., Szentkirályi-utca 13. sz.

Készít: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Clichéket

chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto-) typia, fametszet stb. útján.

Jérképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszorosíttatnak.

• Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek. •

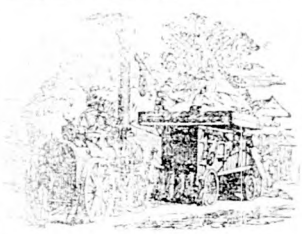
Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig 20-40 év kötetli időre kaszpenzben. Birtokos felmondhat, pénzügyintézet nem mondhat fel. Csakély kamattal t ke is törlesztetik Lebonyolítás leg-rövidebb idő alatt.

— Convertálás belyeg- és illetékmentes. —
Semmi előleges költség.
Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv másolat. 40494

Ingatlan-és Jelzálog-Forgalmi-Intézet.
Budapest, Váci-körút 39.

Intézetünk az egyedül, mely az ország minden megyéjéből, hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokok által ellenfelelőleg ajánlva van.

GRAEPEL HUGÓ

gép- és rostalemez-gyár, malomépítész

Budapesten, V. ker., Külső váczi-út 46. szám.

Marshall Sons & Co. Lmtd

angolországi gépgyár vezérigényőke ajánl utólrhetlen szerkezetű és minőségű Marschal-féle

gőzmozgonyokat és gőzcséplőgépeket,

szabadalmazott

kombinált gabona- és lóhere cséplőgépeket két cséplődobbal,

szabadalmazott gabonacséplőgépeket kombinálva kukoriczamorzsolóval, — Gibás-féle szabadalmazott kazalozó készüléket (golyát), Harrison-féle „Albion” örlőgépeket.

Malomépítészeti osztályom elvállal gazdasági malmok, magas- félmagas- és vāmórló-malmok teljes berendezését és takarmánykamrák felállítását.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

ORSZAGOS MAGYAR
KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrássy Géza gróf, Bujanovics Sándor, Desseffy Aristid, Péchy Tamás, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szőnyi Zsigmond, Teleki Sándor gróf. — Vezérigazgató: Szőnyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönység általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönység évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vivta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kinstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmányt és szalmás eleséget

tűzkár ellen a szövetkezet

tetemesen olcsóbban

biztosítja, mint a hazánkban működő bármely más biztosító intézet.

☛ Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek. ☛

Kis gazdak, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az **Igazgatóság Budapestben**, (József-körut 8. sz.) és a **vidéken létesített ügynökségek**.

Budapesti
gyapju-aukeziók.

Az idei gyapju-aukezióknak

második sorozata
szeptember 1-én és 2-án

tartatik meg. Az árverésre szánt küldemények, melyek „Gyapjuárverési Vállalat, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” ezimen adandók vasutra, a m. kir. államvasútak összes vonalain tetemes díjkedvezményben és ingyen raktárban részesülnek. — Azonkívül sem beraktározási avagy mérlegezési költségeket nem fizetnek.

Minden egyéb felvilágosítással szívesen szolgál az

„Árverési vállalat”

Heller M. s Társa
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 13.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. Alkotmány-utcza 31. Váci-körut sarok.

Több évi tapasztalat után bebizonyult, hogy a legtökéletesebb és tartósságánál fogva a legolcsóbb és legtökéletesebb permetezőgép a

VERMOREL-féle
„ECLAIR“

peronospora permetező, mely eddig minden versenynél az első díjat nyerte el.

Kizárólagos magyarországi képviselő.

— Ár 21 forint csomagolással. —

„AZURIN” 1 ft 15 kr. kilgrammja, 1 ft 10 mmként.

Aussigi „RÉZGÁLIC” 30 ft mmként.

„RAFFIAHÁNC” 42 kr. kilgrammja, 40 ft mm.

A tömeges megrendelések következtében — késések elkerülése végett — kérjük különösen az

ECLAIR

permetező megrendeléseket idejekorán hozzánk juttatni. ☛

A „HUNGARIA“

MŰTRÁGYA, KÉNSAV és VEGYI IPAR RÉSZVENYTÁRSASÁG
ajánl:

Superfoszfátot, Chilisalétromot

és minden más műtrágyafélcet, legjutányosabb áron és elismert kitünő minőségben.

Központi Igazgatóság:

BUDAPEST, V., Váci-körut 21. szám.

Herényi Gotthard Sándor és Rovara Frigyes művét érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldjük meg.